

Læreplan i vg3 platearbeiderfaget

Fastsatt som forskrift av Utdanningsdirektoratet 25. juni 2021 etter delegasjon i brev av 13. september 2013 fra Kunnskapsdepartementet med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 3-4 første ledd.

Gjelder fra 01.08.2022

Om faget

Fagets relevans og sentrale verdier

Vg3 platearbeiderfaget handler om å forme plater, rør og profiler og å sammenføre større komponenter og konstruksjoner. Faget skal gi lærlingene kompetanse innenfor produksjon, sammenføring og material- og platebearbeiding. Faget handler om teknologisk og manuell kompetanse i platearbeid for skipsindustrien, offshoreindustrien og den landbaserte industrien. Faget handler også om samarbeid på tvers av faggrupper og utførelse etter standarder og prosedyrer.

Alle fag skal bidra til å realisere verdigrunnet for opplæringen. Vg3 platearbeiderfaget skal bidra til å utvikle den enkeltes identitet som platearbeider. Kritisk tenkning utvikles gjennom arbeid med praktiske oppgaver der lærlingens valg og utførelse har betydning for prosess og resultat. Etisk bevissthet fremmes gjennom refleksjon over hvordan resultatene påvirkes gjennom samarbeid, og av utarbeidede prosedyrer, tegninger og dokumentasjon. Lærlingene utvikler skaperglede og engasjement når de erfarer hvordan fagkompetansen deres bidrar til at sluttresultatet viser kvalitet og er funksjonelt for industrien.

Kjerneelementer

Helse, miljø og sikkerhet

Kjerneelementet helse, miljø og sikkerhet handler om kunnskap om lovverk og praksis, riktig bruk av verneutstyr og arbeidsverktøy og god ergonomi for å ivareta seg selv og andre. Det handler også om å vedlikeholde maskiner og utstyr og å utarbeide sikker jobb-analyser i forbindelse med arbeidsoppdrag.

Teknologi og automatisering

Kjerneelementet teknologi og automatisering handler om å utvikle løsninger og anvende tilgjengelig teknologi. Det handler også om automatiseringsoperasjoner, robotisering og mekanisert verktøy og utstyr.

Produksjon og dokumentasjon

Kjerneelementet produksjon og dokumentasjon handler om kompetanse innenfor prosedyrer, planlegging, tegninger, operasjoner og dokumentasjon, fra oppdrag til ferdig produkt og tjeneste. Videre handler det om planlegging og utføring av oppdrag slik at energibruken og miljøbelastningen minimeres og kvaliteten ivaretas.

Tverrfaglige temaer

Bærekraftig utvikling

I vg3 platearbeiderfaget handler det tverrfaglige temaet bærekraftig utvikling om å forstå hvordan materialer brukes kvalitetsbevisst i produksjon. Det handler også om å kildesortere, gjenbruke og gjenvinne ulike materialer i produksjonen. Videre handler det om sammenhengen mellom valg av metode og materialer i et økonomisk perspektiv.

Grunnleggende ferdigheter

Muntlige ferdigheter

Muntlige ferdigheter i vg3 platearbeiderfaget innebærer å lytte til og gi respons i spontan og forberedt samtale. Det innebærer også å kommunisere og å tilpasse muntlig tekst til mottaker og formål. Videre innebærer det å fremme egne synspunkter og å drøfte faglige problemstillinger.

Å kunne skrive

Å kunne skrive i vg3 platearbeiderfaget innebærer å bruke fagspråk til å utforme tekster tilpasset mottaker og formål. Videre innebærer det å reflektere over faglige emner og problemstillinger, bygge opp argumentasjon og bruke faglige kilder på en kritisk måte som lar seg etterprøve. Videre innebærer det å bruke uttrykksformer som bilder, figurer og symboler.

Å kunne lese

Å kunne lese i vg3 platearbeiderfaget innebærer å finne og vurdere innhold i tekster og å forstå lovverk og arbeidsbeskrivelser, prosedyrer, og håndbøker. Det innebærer også å sammenligne, tolke og systematisere informasjon og å forstå lover og forskrifter.

Å kunne regne

Å kunne regne i vg3 platearbeiderfaget innebærer å hente ut, beskrive og tolke informasjon fra et tallmateriale. Det innebærer også å bruke og bearbeide informasjon for å forstå og vise sammenhenger, utføre beregninger og stille inn og korrigere utstyr og maskiner. Videre innebærer det å knytte økonomiske utregninger til materialvalg, utstyrvalg, forbruk og tidsbruk.

Digitale ferdigheter

Digitale ferdigheter i vg3 platearbeiderfaget innebærer å bruke digitale ressurser for kommunikasjon, planlegging, produksjon og dokumentasjon av

arbeidsoppdrag. Det innebærer også å utvikle etisk bevissthet og digital dømmekraft ved å følge regler og normer.

Kompetansemål og vurdering

Kompetansemål og vurdering vg3 platearbeiderfaget

Kompetansemål

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne

- planlegge og gjennomføre arbeidsoppgaver i tråd med tegninger, prosedyrer, standarder og sikkerhetsdatablader
- gjøre rede for, planlegge og utføre arbeidet i tråd med krav til helse, miljø og sikkerhet
- bruke rapporter og skjemaer i tråd med arbeidsoppgaver
- registrere avvik og foreslå korrigerende tiltak
- gjøre rede for økonomiske og miljømessige konsekvenser knyttet til valg av metode og materialer
- forklare og bruke bedriftens kvalitetssikringssystem
- anvende metoder for sporbarhet for plater, profiler, rør og utstyr
- utføre stropping og anhuking i tråd med gjeldende regelverk
- velge og bruke sikkerhetsutstyr, verneutstyr og arbeidstøy tilpasset arbeidsoppdraget og reflektere over konsekvenser ved å ikke bruke dette
- gjennomføre kildesortering og avfallshåndtering i tråd med bedriftens instruks
- vurdere og velge materialer ut fra tegninger og spesifikasjoner
- legge inn forbøying og avstiving og gjøre rede for deformasjoner og sveisekrymp
- beregne materialbruk og sveisekrymp og utbedre deformasjon
- demontere, reparere og rette opp komponenter og konstruksjoner
- bearbeide og klargjøre stålplater, profiler og rør i tråd med arbeidstegninger og spesifikasjoner
- gjennomføre sveis i tråd med sveiseprosedyrer og spesifikasjoner
- utføre varmebehandling og nedkjøling og forklare hvordan det påvirker materialer
- forklare metoder for korrosjonsbeskyttelse og overflatebehandling av ulike materialer
- bruke analoge og digitale verktøy og måleutstyr i tråd med arbeidsoppgavene
- bruke manuelle og CNC-styrte maskiner
- planlegge og gjennomføre forebyggende vedlikehold på maskiner og utstyr

- gjøre rede for partssamarbeidet i bedriften, og reflektere over arbeidsgivers og arbeidstakers plikter og rettigheter, og over hvilke krav og forventninger som stilles til et likeverdig og inkluderende arbeidsliv.

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse. Lærlingene viser og utvikler kompetanse i vg3 platearbeiderfaget når de bruker kunnskaper, ferdigheter og kritisk tenkning til å løse arbeidsoppgaver i faget.

Instruktøren skal legge til rette for lærlingmedvirkning og stimulere til lærelyst gjennom varierte arbeidsoppgaver. Instruktøren og lærlingene skal være i dialog om lærlingenes utvikling i vg3 platearbeiderfaget. Lærlingene skal få mulighet til å uttrykke hva de opplever at de mestrer, og reflektere over egen faglig utvikling. Instruktøren skal gi veiledning om videre læring og tilpasse opplæringen slik at lærlingene kan bruke veiledningen for å utvikle kompetansen sin i faget.

Vurderingsordning

Sluttvurdering

Før fagprøven må alle som ikke har fulgt normalt opplæringsløp, ha bestått en skriftlig eksamen laget ut fra læreplanen i faget. Eksamen utarbeides sentralt og sensureres lokalt. Eksamen skal ikke ha forberedelsesdel.

Opplæringen i vg3 platearbeiderfaget skal avsluttes med en fagprøve. Alle skal opp til fagprøven, som skal gjennomføres innenfor en tidsramme på minst fem virkedager.